

економічній системі країни, влада держави за допомогою системи Державного і місцевих бюджетів може забезпечувати виконання своїх прямих політичних, інфраструктурних і соціальних завдань. Свій внесок в роботу функції розподілу роблять і всі суб'єкти економічної діяльності розподіляючи, за певними напрямками, чистий залишок своїх доходів після сплати всіх витрат і податків, а також самою структурою своїх витрат.

Отже, трифункціональна модель економічного підйому України включає необхідні механізми, що підсилюють роботу трьох функцій економіки, систематизують її, і виводять на рівень сучасних світових економічних відносин: у функції виробництва – «корпоратизація»; у функції продажу – «маркетингова атака»; у функції розподілу – «регуляторний формуляр».

УДК 378

Христина Лужняк, аспірант

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ЕКОНОМІЧНА ФУНКЦІЯ В СИСТЕМІ ФУНКЦІЙ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Khrystyna Luzhniak

THE ECONOMIC FUNCTION IN THE SYSTEM OF FUNCTIONS OF HIGHER EDUCATION

Як і будь-яка інша діяльність у суспільстві, освітня має свій економічний аспект, дослідження якого дає змогу не лише конкретизувати визначення економічної функції вищої освіти, а й прив'язати ці функції до реальних соціальних груп, які формуються довкола певних економічних інтересів. Оскільки вища освіта має дуже велике значення в суспільстві, вона неминуче здійснює вплив на різні сфери суспільного життя і сама зазнає аналогічних впливів, адже кожна сфера суспільного буття і кожен соціальний інститут намагається використати вищу освіту у своїх інтересах.

У сучасному суспільстві вища освіта – один із найбільш вагомих соціальних інститутів, органічно пов'язаний із фундаментальними основами побудови суспільства, його соціально-економічною та соціально-політичною організацією, розвитком особистості. Багато науковців досліджують проблеми вищої освіти в різних галузях соціального життя, вища освіта постає об'єктом досліджень багатьох наук.

Функція - це наочні наслідки дії частин (підсистем) стосовно більш широких систем, до яких вони належать. Вони показують, як працюють елементи системи щодо одних одного і взагалі. Функції вищої освіти розглядаються в широкому розумінні як поняття, що відображають зміст діяльності окремих елементів соціальної системи в цілому і взаємодію їх із вищою освітою.

Вища освіта - поліфункціональна система, яка реалізується у широкому спектрі функцій. Як основні прийнято виокремлювати просвітницьку, виховну, інформаційну функції вищої освіти. Деякі автори наголошують на її організаційній та управлінській ролі. В останні роки актуалізувався аспект дослідження вищої освіти, що безпосередньо виходить на її економічне значення, економічну ефективність.

Економічна функція вищої освіти – це наступний ступінь перетворення отриманих у системі освіти знань в уміння та навички практичної організації й управління виробництвом зі створення сукупного суспільного продукту, національного доходу та національного багатства. Можливість перетворення науки в безпосередню продуктивну силу залежить від рівня та якості освіти, кількості знань, що визначають

програму підготовки спеціаліста, швидкості оновлення знань, удосконалення методик, перетворення знань в уміння.

Економічна функція реалізується на практиці кваліфікованими кадрами, що підготовлені в системі вищої освіти, їхнім рівнем та якістю підготовки. Кількісну характеристику економічної функції освіти знаходимо у змісті конкретної економічної науки – економіки освіти. В коло проблем, що досліджує ця наука, включається питання взаємозв'язку освіти і технічного прогресу, розвитку, управління та організації народної освіти.

Отже, можна визначити сутність і зміст поняття «реалізація економічної функції вищої освіти», що полягає в систематизації економічних результатів освітньої діяльності, що можуть проявлятися на нано-, мікро-, та макrorівнях не лише у вигляді зростання доходів усіх індивідуальних і колективних суб'єктів економічних відносин, а й у широкому спектрі непрямих результатів, які не завжди виявляються в безпосередніх економічних здобутках, однак створюють позитивне середовище для посилення економічного ефекту вищої освіти.

Фахівці вважають, що економічні вигоди від вищої освіти найбільше виявляються у сфері підготовки кваліфікованої робочої сили. Сучасний рівень вимог виробництва до характеристик працівника включає певні критерії його суто професійних здібностей та особистих якостей.

Результатом освіти є формування певного комплексу пізнавальних, професійних, особистих та комунікативних характеристик індивіда. Кваліфікованим фахівцем людину робить система специфічних знань і навичок, умінь, набутих у процесі професійного навчання. Професійні якості працівника насамперед мають безпосередню економічну цінність. Від типу, ступеня та якості підготовки працівника залежить і рівень його доходу.

Необхідно зазначити, що економічні вигоди, які полягають у зростанні доходу особи, можуть бути наслідком не тільки виконання людиною своїх професійних обов'язків. Саме тому економічну цінність вищої освіти не слід зводити лише до формування кваліфікованої робочої сили. Підвищення освітнього і кваліфікаційного потенціалу зайнятих у виробництві працівників виявляється у зростанні як індивідуального, так і суспільного доходу, а отже, йдеться про прямі економічні вигоди.

Економічний аспект управління якістю освіти слід розглядати як один з найважливіших факторів забезпечення сталого розвитку країни. Вища освіта й наука не можуть бути тільки товаром чи послугою, оскільки є не просто суспільним пріоритетом і національним багатством, а єдиним гарантом стійкого розвитку країни, підвищення безпеки та якості життя кожного громадянина, її руху до вирішення проблем оточуючого середовища, успіхів на світових ринках, до розбудови економіки знань.

Отже, освіта постає як один з найбільш перспективних напрямів економічного розвитку. По-перше, зростає рентабельність освіти, оскільки саме людина як суб'єкт освітнього процесу є невичерпним джерелом багатства. По-друге, сучасна економіка стає не просто залежною від освіти, але сама набуває рис освіти, коли конкурентоспроможність є прямим наслідком освіченості та інформованості. Нарешті, по-третє, саме освіта найповніше реалізує творчий характер людської діяльності – тим самим освіта розкриває сутність людини краще будь-якої іншої сфери суспільного життя. А розвиток людини – не лише джерело економічного добробуту, але й кінцева мета економіки.

Використана література

1. Каленюк І. С. Економіка освіти / І. С. Каленюк.- К. : Знання України, 2005. – 316 с.

2. Островерхова Н. Оцінка якості освіти. / Н. Островерхова // Освіта і управління. – 2005 – Т.8. - №1. – С. 109.

3. Вікторов В. Основні критерії та показники якості освіти / Вища освіта України. – 2006. – № 1. – С.54.

4. Пахотін К. Якість освіти – інтелектуальне обличчя держави / К. Пахотін // Вища освіта України. – 2005. – № 4. – С. 112.

УДК 330.342

Nataliia Marynenko, PhD, Associate Professor

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

THE CONCEPT OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT

Many countries struggle with the consequences of unsustainable growth programmes, affecting the climate, people and natural resources. Local authorities and the citizens are faced with droughts, floods, air pollution, land degradation, deforestation and rising sea levels. By developing sustainable growth policies, local governments in partnership with the community, can improve the quality of life of citizens and contribute to protecting the global environment.

Sustainable development is a concept concerning together the ecological, social and economic challenges faced by humanity. For the first time the term was coined by H. Daly (in the monograph “Beyond Growth. The Economics of Sustainable Development”), senior economist in the environment department of the World Bank, where he helped to develop policy guidelines related to sustainable development.

The first conference considering the need for a common outlook and principles to inspire and guide the peoples of the world in the preservation and enhancement of the human environment was the United Nations Conference on the Human Environment, held at Stockholm, Sweden in 1972 [1]. Later, in 1987, the United Nations World Commission on Environment and Development released the report “Our Common Future” (commonly named the “Brundtland Report”, after the commission's chairperson, then Prime Minister of Norway G. H. Brundtland). According to this report, sustainable development is the development that meets the needs of the present without compromising the ability of future generations to meet their own needs [2]. This is its most often-quoted definition. The UK government's approach being formulated in 2005 states that sustainable development is the simple idea of ensuring a better quality of life for everyone, now and for generations to come. According to German Council for Sustainable Development sustainability means to equally consider environmental aspects, social and economic aspects. Thus, future-oriented management means: we have to leave our children and grandchildren an intact ecological, social and economic system. The one cannot be achieved without the other. The European Community Programme of policy and action in relation to the environment and sustainable development (also known as the Fifth Environmental Action Programme, 2005) defines the features of sustainability as follows: to maintain the overall quality of life; to maintain continuing access to natural resources; to avoid lasting environmental damage; to consider as sustainable a development which meets the needs of the present without compromising the ability of future generations to meet their own needs [3].

The United Nations Conference on Environment and Development (UNCED), also known as the Earth Summit was a major United Nations conference held in Rio de Janeiro, Brasil in 1992. The issues addressed at the Summit included: systematic scrutiny of patterns of production – particularly the production of toxic components, such as lead in gasoline, or poisonous waste including radioactive chemicals; alternative sources of energy are being sought to replace the use of fossil fuels which are linked to global climate change; new